

การวิเคราะห์วาทกรรมรายการวิทยุ จส. สันทนา



นางสาว วิไล สมพันธ์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทศึกษาศาสตร์บัณฑิต

ภาควิชาการสื่อสารมวลชน

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2536

ISBN 974-583-457-2

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

117384819 019462

A DISCOURSE ANALYSIS OF THE RADIO PROGRAM "JOR SOR SONTANA"



Miss Wilai Somphan

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements  
for the Degree of Master of Program Communication  
Department of Mass Communications

Graduate School  
Chulalongkorn University

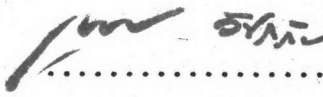
1993

ISBN 974-583-457-2

หัวข้อวิทยานิพนธ์      การวิเคราะห์วาทกรรมรายการวิทยุ จส. สันทนา  
โดย                              นางสาว วิไล สมพันธ์  
ภาควิชา                          การสื่อสารมวลชน  
อาจารย์ที่ปรึกษา              รองศาสตราจารย์ ดร.ศิริชัย ศิริกาชะ



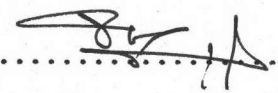
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยรับเป็นอีกหนึ่ง  
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

  
..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย  
(ศาสตราจารย์ ดร.ดAVOR วิษราภัย)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

  
..... ประธานกรรมการ  
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ขวัญเรือน กิติวัฒน์)

  
..... อาจารย์ที่ปรึกษา  
(รองศาสตราจารย์ ดร.ศิริชัย ศิริกาชะ)

  
..... กรรมการ  
(รองศาสตราจารย์ จุมพล รอดคำดี)

พิมพ์ต้นฉบับบทคัดย่อวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสี่เหลี่ยมนี้เพียงแผ่นเดียว

วิไล สมพันธ์ : การวิเคราะห์วาทกรรมรายการวิทยุ จส.สนทนา (A DISCOURSE ANALYSIS OF THE RADIO PROGRAM "JOR SOR SONTANA") อ.ที่ปรึกษา : รศ.ดร.ศิริชัย ศิริกาณะ, 74 หน้า. ISBN 974-583-457-2

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบลักษณะ รูปแบบและจุดมุ่งหมายของการปฏิบัติการวาทกรรม (Discursive Apparatus) ในรายการ จส.สนทนา

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ ซึ่งทำการศึกษาจากเทปบันทึกการเป็นระยะเวลา 31 วัน (25 กรกฎาคม- 24 สิงหาคม 2535) โดยได้ข้อมูลจากการถอดเทป การสัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้องแบบเจาะลึก และจากการเข้าไปสังเกตการณ์อย่างมีส่วนร่วม ในฐานะที่ผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินรายการคนหนึ่งใน สถานีวิทยุ จส.100 ข้อมูลที่รวบรวมได้นั้นถูกนำมาวิเคราะห์วาทกรรมร่วมกับแนวคิดและทฤษฎีต่าง ๆ เพื่อความเข้าใจอย่างถูกต้องชัดเจน

ผลการวิจัยสรุปได้ว่า รายการ จส.สนทนา ไม่ใช่เวทีแสดงความคิดเห็นอย่างเสรี การมีส่วนร่วมในรายการสามารถทำได้ระดับหนึ่งเท่านั้น เพราะในความเป็นจริงรายการ จส.สนทนาถูกจำกัดขอบเขตให้อยู่ภายใต้กฎระเบียบและนโยบายของบริษัทผู้ดำเนินงานและกองทัพบก รายการ จส.สนทนาเป็นเพียงรายการเสริมเพื่อเปลี่ยนอารมณ์ของผู้ฟังจากการฟังรายงานตราจรรยาเป็นการแสดงความคิดเห็น จุดมุ่งหมายของการปฏิบัติการวาทกรรมของผู้มีส่วนร่วมคือเพื่อใช้รายการ จส.สนทนาเป็นที่ระบายอารมณ์หรือเป็นแค่ทางผ่าน โดยไม่หวังผลในทางปฏิบัติ



ภาควิชา ..... การสื่อสารมวลชน  
สาขาวิชา ..... การสื่อสารมวลชน  
ปีการศึกษา ..... 2536

ลายมือชื่อนิสิต ..... วิไล สมพันธ์  
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา ..... รศ.ดร.ศิริชัย ศิริกาณะ  
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม .....

## : MAJOR MASS COMMUNICATIONS  
KEY WORD:

WILAI SOMPHAN : A DISCOURSE ANALYSIS OF THE RADIO PROGRAM "JOR SOR SONTANA" THESIS ADVISOR : ASSO.PROF.SIRICHAI SIRIKYAY, Ph.D., 74 PP.  
ISBN 974-583-457-2

The objective of this research is to determine the characteristics, format and purposes of the discursive apparatus of the radio talk show "Jor Sor Sontana".

This qualitative research project involved interpretations of existing audio tapes which had been recorded from the radio program during the 31 day period (July 25 - August 24, 1992), in-depth interviews, and my experience as an observer-as-participant and announcer of the radio station "Jor Sor 100". All information from such sources was subjected to the discourse analysis based on several ideas and theories to ensure clarification.

Regarding the results, it could be concluded that the radio talk show "Jor Sor Sontana" is hardly a forum for free expression of views. Listeners could only participate in this talk show to a certain extent, due to the fact that the program "Jor Sor Sontana" is restricted by regulations and policies of the management and their superiors, i.e., the Royal Thai Army. Such radio programs were intended merely to supplement regular traffic reports in order to intermittently lighten the listeners' mood. The purpose of the discourse for participants is apparently just a way to release one's tension and to ease one's mind, or a course to relay public opinions to authorities without expecting a practical response.



ภาควิชา..... การสื่อสารมวลชน  
สาขาวิชา..... การสื่อสารมวลชน  
ปีการศึกษา..... 2536

ลายมือชื่อนิสิต..... *วิไล สมพันธ์*  
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา..... *วิไล สมพันธ์*  
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

## กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยความช่วยเหลืออย่างดียิ่ง จาก  
รองศาสตราจารย์ ดร.ศิริชัย ศิริกาสะ ซึ่งเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาได้ให้คำแนะนำและ  
ข้อคิดเห็นต่าง ๆ ต่อการวิจัยมาโดยตลอด รวมทั้ง ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ชวัญเรือน กิติวัฒน์  
ที่ได้ให้ความกรุณาชี้แนะแนวทางต่าง ๆ อีกทั้งเพื่อน ๆ ผู้ให้ความช่วยเหลือและให้กำลังใจ  
ผู้วิจัยอีกเป็นจำนวนมาก

ทำนนี้ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ ผู้บริหารระดับสูงของบริษัท แปซิฟิค คอร์ปอเรชั่น จำกัด  
คือ คุณปิยะ มาลากุล ณ อุษยชา ซึ่งเข้าใจและให้การสนับสนุนต่อการศึกษาครั้งนี้ด้วยดีเสมอมา

วิไล สมพันธ์



## สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย .....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ .....	จ
กิตติกรรมประกาศ .....	ฉ
บทที่	
1 บทนำ .....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา .....	1
ปัญหานำวิจัย .....	2
วัตถุประสงค์ของการวิจัย .....	3
ขอบเขตของการวิจัย .....	3
ข้อสันนิษฐาน .....	3
นิยามศัพท์ .....	3
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย .....	4
2 แนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง .....	5
3 ระเบียบวิธีวิจัย .....	11
แหล่งข้อมูล .....	11
การเก็บรวบรวมข้อมูล .....	16
การวิเคราะห์ข้อมูล .....	16
การนำเสนอข้อมูล .....	19
4 ลักษณะและรูปแบบของการปฏิบัติการวาทกรรมทางราชการ	
จส. สันทนา .....	20
ประเภทของหัวข้อสันทนา .....	22
ประวัติของผู้ดำเนินรายการ จส. สันทนา .....	23
ผู้ร่วมสันทนา (ผู้ร่วมทำการสื่อสาร) .....	36

สารบัญ (ต่อ)

บทที่		หน้า
	แขกรับเชิญในรายการ .....	37
	วิเคราะห์แขกรับเชิญในรายการ จส. สันทนา .....	37
	สปอนเซอร์ในรายการ .....	43
	เพลงประกอบในรายการ จส. สันทนา .....	43
5	วิเคราะห์บทบาทและหน้าที่ที่เกิดจากการปฏิบัติการ	
	วาทกรรมในรายการ จส. สันทนา .....	46
	วาทกรรมที่เกี่ยวกับปัญหาในการใช้รถใช้ถนนและการ	
	คมนาคมขนส่ง .....	46
	วาทกรรมที่เกี่ยวกับปัญหาทางการเมือง .....	49
	วาทกรรมที่เกี่ยวกับปัญหาชีวิตและครอบครัว .....	53
	วาทกรรมที่เกิดขึ้นตามวาระหรือเหตุการณ์พิเศษ .....	56
6	บทสรุปและข้อเสนอแนะ .....	61
	รายการอ้างอิง .....	72
	ประวัติผู้เขียน .....	74